

Gewasbeschermingsmiddelen dragen in belangrijke mate bij aan een constante, betaalbare en kwalitatief hoogstaande productie van groenten, fruit en sierteeltgewassen. Ook verhogen gewasbeschermingsmiddelen de productie per hectare, zodat een betere verdeling van het grondgebruik mogelijk wordt, bijvoorbeeld voor wonen, natuur, bossen en recreatie).

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is niet zonder risico's. Het is daarom begrijpelijk dat mensen kritisch zijn over het gebruik van deze middelen in hun directe omgeving, vooral als het gewassen betreft die vaker bespoten moeten worden.

Waar u als toepasser bekend bent met de gewasbeschermingsmiddelen die u gebruikt en hoe u de risico's kunt beperken, is dit bij de burger niet of minder bekend. Dit kan leiden tot allerlei vragen. Door omwonenden goed en actief te informeren kunnen eventuele zorgen vroegtijdig worden weggenomen en ontstaat wederzijds begrip.

In deze brochure geven we enkele handvatten hiervoor.

1. Communiceren: ken uw burenen

- Ben u bewust van alle mogelijke blootstellingsroutes voor de mensen in de buurt: druppeldrift, verdampen, verstuiven en denk ook aan geur-overlast.
- Informeer omwonenden actief en leg uit waarom en hoe u gewasbeschermingsmiddelen gebruikt.

Als het gaat om slechts enkele burenen, is het relatief makkelijk. Maar er kunnen zich ook ingewikkelder situaties voordoen. Om goed zicht te krijgen op wat er speelt, is het van belang goed ingevoerd te zijn in de lokale structuren. Als u op eigen grond teelt zijn de burenen veelal bekend. Als er sprake is van loonwerk of van huur of (korte) pacht zijn die relaties minder duidelijk en kost het meer inspanning om in die relaties te investeren.

Tips

- ✓ Probeer met de mensen in de omgeving van uw boerderij en de percelen waar u teelt een goede relatie op te bouwen.
- ✓ Als er naar wordt gevraagd, leg dan uit waarom u gewasbeschermingsmiddelen gebruikt en op welk moment in het jaar. Als men informatie wil over welke gewasbeschermingsmiddelen u gebruikt is het belangrijk voor de onderlinge verstandhouding dat u die informatie ook geeft.
- ✓ Luister naar de zorgen en probeer afspraken te maken over praktische oplossingen of over het geven van extra informatie.

- ✓ Overweeg ook of het mogelijk is om een open dag of excursie te organiseren voor de mensen in de buurt.
- ✓ Sleutelwoorden voor een goede relatie met de omgeving zijn: actieve communicatie en openheid.

2. Informeren: ken de omgeving en het middel

- Waar is bebouwing dicht bij uw percelen? Zijn er ook sport- en recreatieterreinen, schoolterreinen of speelplaatsen in de buurt?
- Zorg dat u bekend bent met de mogelijke risico's bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen: lees altijd de gebruiksvorschriften!
- Pas de middelen alleen toe op basis van goede landbouwpraktijken.
- Minimaliseer de emissie naar de omgeving.

Hou rekening met:

- ✓ Percelen die liggen naast particuliere terreinen, huizen en tuinen.
- ✓ De gewassen die op die percelen worden geteeld en de gewasbeschermingsmiddelen die u daar wilt gebruiken.
- ✓ Wegen, heggen en erfafscheidingen tussen het perceel en de particuliere terreinen, huizen en tuinen.
- ✓ De aanwezigheid van scholen, kinderdagverblijven, ziekenhuizen, bejaarden- en verpleeghuizen, sportvelden, parken, bijenkasten etc.
- ✓ Als de mogelijkheid er is om overeenkomsten te sluiten over agrarisch natuurbeheer, kijk dan ook naar de mogelijkheden om de blootstelling van omwonenden hiermee te verminderen.

Tips om drift te voorkomen

- ✓ Zorg dat de spuitmachine is goedgekeurd, zoals wettelijk is voorgeschreven en controleer ook zelf regelmatig de onderhoudsstaat tussen de keuringen door.
- ✓ Gebruik driftreducerende (kant-)doppen niet alleen langs oppervlaktewater, maar ook langs andere gevoelige objecten.
- ✓ Hou de weersvoorspelling goed in de gaten en pas het werk aan op de weersomstandigheden. Spuit niet als de windsnelheid en windrichting kan leiden tot het verwaaien van spuitnevel naar omwonenden.
- ✓ Lees het etiket voor mogelijke aanvullende speciale driftreducerende maatregelen; als het praktisch kan, kies dan voor de grofste spuitdruppel.
- ✓ Overweeg om bij bewoning spuitvrije zones aan te houden of een strook snelgroeiend schermgewas (bijvoorbeeld vezelhennepe of maïs) te zaaien.
- ✓ De spuitboomhoogte is een belangrijke factor bij drift, vandaar dat spuitdoppen niet hoger dan 50 cm boven het gewas of de kale grond mogen hangen.
- ✓ Blijf tijdens de spuitwerkzaamheden letten op de windsnelheid en –richting en pas indien nodig de verdere activiteiten aan.

3. Luisteren: Wat als omwonenden hun zorgen uiten?

- Probeer goed te luisteren en antwoorden te geven op de vragen.
- Door een goede informatievoorziening naar de mensen, is het voor hen ook mogelijk om maatregelen te treffen als men daar behoefte aan heeft, ook al is dit vanuit de risico's in principe niet nodig.
- Stem het moment van spuiten af op het tijdstip dat omwonenden redelijkerwijs binnenshuis zijn en wijk niet af van de afspraken.
- Evalueer de afspraken samen met de omwonenden.
- Blijf altijd rustig, beleefd en professioneel.

Er zijn verschillende mogelijkheden waar u aan kunt denken:

- ✓ Maak een presentatie van uw bedrijf en neem daarin de specifieke aandachtspunten op voor omwonenden, het milieu en de flora en fauna.
- ✓ Door een goede informatievoorziening naar de mensen, is het voor hen ook mogelijk om, als men daar behoefte aan heeft, eventueel voorzorgsmaatregelen te treffen. Denk aan het binnenbrengen van de was, het binnenhalen van huisdieren en het sluiten van ramen, ook al is dit vanuit de risico's in principe niet nodig.
- ✓ Stem het moment van spuiten af op het tijdstip dat omwonenden redelijkerwijs binnenshuis zijn en wijk niet af van de afspraken. Als een perceel naast een school of kinderdagverblijf moet worden gespoten, doet dat dan ruim na sluitingstijd.
- ✓ Bij naastgelegen fietspaden en voetpaden kan overwogen worden om fietsers en wandelaars te informeren over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en met wie ze contact kunnen zoeken voor meer informatie (inclusief telefoonnummer).
- ✓ Evalueer samen met de omwonenden het resultaat van de diverse activiteiten.
- ✓ Blijf altijd rustig, beleefd en professioneel in het geval van vragen van burens, omwonenden, fietsers, wandelaars en omstanders en maak aantekeningen over hun zorgen en welke maatregelen u hebt genomen om die zorgen weg te nemen.

Meer hulp?

Ondanks uw beste bedoelingen is het mogelijk dat het opbouwen van een goede relatie tussen u en de omwonenden niet lukt of al is verstoord. Mogelijk dat anderen in uw omgeving dan kunnen helpen. Denk aan een teeltbegeleider, adviseur, de adviesdiensten van uw land- en tuinbouworganisatie of een lokale bestuurder.

Indien de spanningen zijn opgelopen, kunt u ook overwegen om in overleg een onafhankelijk mediator in te schakelen. Die kan er voor zorgen dat ieder gelijkwaardig aan bod komt bij het vinden van een oplossing.

Over dit thema is ook een flyer met als titel "Gewasbescherming en omwonenden" beschikbaar.

